

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เกติมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๖๑

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติสุขากินาล พ.ศ. ๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่

ด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรมได้ส่งความเห็นของศาลจังหวัดสุพรรณบุรีมายังศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีได้รับคำร้องของ นายวันชาติ โอลุคนธ์พิพิธ กับพวกร่วม ๒ คน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเดือกตั้งกรรมการสุขากินาลตอนเจดีย์ อำเภอเดือนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ร้องขอให้เพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขากินาลตอนเจดีย์ของ นายรา พร้อมปัญญา เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งมีบิดาเป็นคนต่างด้าว และจนการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จึงขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ และฉบับที่แก้ไข มาตรา ๒๐ ทว ซึ่งนำมาใช้ในการเลือกตั้งกรรมการสุขากินาลโดยอนุโลม ขอให้ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีมีคำสั่งเพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขากินาลตอนเจดีย์ของ นายรา พร้อมปัญญา ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา

ระหว่างพิจารณาศาลมีคำวินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๕๕ (๓) และ ๑๕๕ วรรคสอง มีบทบัญญัติไม่ตรงกับกฎหมายที่ผู้ร้องอ้าง จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับคดีอาจขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามมาตรา ๖ จึงสั่งให้รอการพิจารณาพิพากษากดีไว้ชั่วคราวและส่งเรื่องและความเห็นดังกล่าวตามทางการไปยังกระทรวงยุติธรรม เพื่อส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีได้สั่งในรายงานกระบวนการพิจารณาลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ว่า “ศาลพิเคราะห์แล้วมีปัญหานៅองจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๕๕ (๓) และมาตรา ๑๕๕ วรรคสอง มีบทบัญญัติไม่ต้องตรงกับกฎหมายที่ผู้ร้องอ้าง จึงเป็นปัญหารื่องศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีนี้ กรณีเป็นเรื่องบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องอ้างต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ” เห็นว่าที่ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีได้อ้างมาตรา ๑๕๕ (๓) และมาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ซึ่งเป็นบทบัญญัติ

ในรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยข้อหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง ซึ่งในที่นี้คือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามคำร้องของผู้ร้องอ้างว่า นายรา พร้อมปัญญา ได้สมควรรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลซึ่งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นอย่างหนึ่ง โดยขาดคุณสมบัติของผู้สมควรรับเลือกตั้งตามกฎหมาย และขอให้ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีมีคำสั่งเพิกถอนการสมควรรับเลือกตั้งของนายรา พร้อมปัญญา ซึ่งศาลจังหวัดสุพรรณบุรีอันเป็นศาลที่เขตเลือกตั้งอยู่ในเขตมีอำนาจที่จะเพิกถอนการสมควรของบุคคลดังกล่าวได้ตามมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๘๒ ประกอบพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๘๕ มาตรา ๓ (๔) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่ผู้ร้องยื่นคำร้อง การที่ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีขอให้ศาลมีอำนาจในวินิจฉัยว่า มาตรา ๑๔๕ (๓) และมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ มีบทบัญญัติไม่ต้องตรงกันกับกฎหมายที่ผู้ร้องอ้าง แสดงว่าศาลจังหวัดสุพรรณบุรีไม่แน่ใจว่าในขณะที่มีการยื่นคำร้อง ศาลจังหวัดสุพรรณบุรีจะมีอำนาจพิจารณาคำร้องของผู้ร้องได้หรือไม่ เพราะรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยตามที่มาตรา ๑๔๕ (๓) ระบุไว้ หาใช่กรณีที่บัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องอ้างเพื่อขอให้ศาลจังหวัดสุพรรณบุรียกขึ้นบังคับแก่คดีมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และต้องด้วยมาตรา ๖ หรือไม่ ดังนั้น ตามหนังสือของกระทรวงยุติธรรมที่ส่งเรื่องของศาลจังหวัดสุพรรณบุรี มาเพื่อศาลมีอำนาจวินิจฉัย จึงไม่ต้องด้วยมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อนึ่ง ปรากฏว่าตามประกาศจังหวัดสุพรรณบุรี เรื่องให้เลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล ได้กำหนดวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๘๑ เป็นวันเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลด่อนเจดีย์ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้รับหนังสือลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๘๑ ของกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๘๑ ขณะที่เรื่องอยู่ในระหว่างดำเนินการ ศาลรัฐธรรมนูญได้สอบถามผลการเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล ด่อนเจดีย์ไปยังกระทรวงมหาดไทยได้รับแจ้งว่าจังหวัดสุพรรณบุรีได้รายงานผลการเลือกตั้งไปยังกระทรวงมหาดไทยแล้ว ตามหนังสือ ที่ สพ ๐๐๑๙/๕๐๙ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๘๑ ผลปรากฏว่า นายรา พร้อมปัญญา ผู้ถูก控告ไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลด่อนเจดีย์

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เรื่องและความเห็นตามหนังสือของกระทรวงยุติธรรมจึงไม่มีเหตุอันควรรับไว้วินิจฉัยต่อไป จึงวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่ควรรับเรื่องและความเห็นของศาลจังหวัดสุพรรณบุรี ไว้พิจารณา

นายปรีชา เหลิมวนิชย์
ดุลการศาลรัฐธรรมนูญ